Lag

om ändring av moderskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i moderskapslagen (253/2018) 3 § 3 mom., 12 §, 13 § 3 mom., 21 §, rubriken för 4 kap., 22—25 §, 26 § 2 mom., 34 §, 35 § 1 mom., 37 § 3 mom., 38 och 52 § samt 53 § 1 mom. 1 punkten som följer:

3 §

Fastställande av moderskap på grundval av samtycke till assisterad befruktning

— —

Moderskap enligt 1 mom. fastställs genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller domstolsbeslut med iakttagande av vad som föreskrivs nedan i 4 och 5 kap.

12 §

Överklagande

Den mor som har fött barnet, barnet, om det har fyllt 15 år, och den kvinna som anser sig vara barnets andra mor får överklaga barnatillsyningsmannens beslut om att lägga ned eller återuppta en moderskapsutredning genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). De ovannämnda personerna och barnatillsyningsmannen får överklaga förvaltningsdomstolens beslut genom besvär på det sätt som föreskrivs i den lagen.

Bestämmelser om väckande av talan om fastställande av moderskap finns i 25 §.

13 §

Förutsättningar för erkännande av moderskap

— —

Moderskapet till ett barn för vilket faderskapet har konstaterats i enlighet med 2 § i faderskapslagen kan dock erkännas, om de vars godkännande behövs enligt 19 § i faderskapslagen godkänner erkännandet. När erkännandet fastställs av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, upphävs det faderskap som konstaterats i enlighet med 2 § i faderskapslagen.

— —

21 §

Inlämnande av handlingar till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

När en moderskapsutredning har gjorts och moderskapet har erkänts, ska den barnatillsyningsman som har skött moderskapsutredningen lämna in protokollet över moderskapsutredningen och de handlingar som gäller erkännandet till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

4 kap.

Fastställelse av moderskap hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

22 §

Behörighet för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Moderskap enligt 3 § 1 mom. fastställs av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, om en kvinna har erkänt sitt moderskap på det sätt som föreskrivs i 3 kap. och det utifrån protokollet över moderskapsutredningen kan anses vara klarlagt att hon är barnets mor.

Om kvinnan har erkänt sitt moderskap på det sätt som föreskrivs i 14 §, kan moderskapet fastställas även när kvinnan har avlidit före barnets födelse.

23 §

Behörighet för Statens ämbetsverk på Åland

I landskapet Åland sköter Statens ämbetsverk på Åland de uppgifter som i denna lag föreskrivs för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

24 §

Behandling av ett ärende om moderskap hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata samt överklagande

På behandlingen hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata av ett ärende som gäller fastställande av moderskap tillämpas förvaltningslagen (434/2003). Om bestämmelserna i 3 kap. i denna lag inte har iakttagits i ärendet, handlingarna är bristfälliga eller moderskapsfrågan inte har utretts tillräckligt, kan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata be barnatillsyningsmannen komplettera handlingarna eller skaffa sådan behövlig tilläggsutredning som är tillgänglig.

Beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata får inte överklagas. Till beslutet ska det fogas information om den talerätt som avses i 25 § och om den tidsfrist som avses i 26 § 2 mom. Utöver vad som i 54 § i förvaltningslagen föreskrivs om delgivningsskyldigheten, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata delge barnatillsyningsmannen beslutet.

25 §

Förutsättningar för talerätt samt parter

Ett barn för vilket faderskap inte har konstaterats på grundval av ett äktenskap med den mor som har fött barnet och inte har fastställts genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller domstolsbeslut, kan genom att väcka talan mot den som barnet antar är dess mor kräva att moderskap enligt 3 § 1 mom. fastställs. Om den mot vilken talan ska väckas har avlidit, ska talan väckas mot hennes rättsinnehavare.

Den som anser sig vara mor till barnet i enlighet med 3 § 1 mom. har rätt att väcka talan om fastställande av moderskapet mot barnet, om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata inte har fastställt moderskapet och det finns någon annan anledning till detta än att ett godkännande enligt 17 § saknas.

Om den vars moderskap det är fråga om avlider medan talan är anhängig, träder hennes rättsinnehavare i hennes ställe.

26 §

Begränsningar i talerätten

— —

Den som anser sig vara mor till ett barn ska väcka talan inom ett år från den dag då hon fick del av ett i 25 § 2 mom. avsett beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

34 §

Grunderna för upphävande av moderskap

Ett moderskap som har fastställts genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska upphävas genom domstolsbeslut, om det har klarlagts att det inte finns ett i 3 § 1 mom. avsett förhållande mellan den som har fastställts vara mor och barnet.

35 §

Parter i ett ärende som gäller upphävande av moderskap

Talan om upphävande av moderskap får väckas av barnet, av den mor som har fött barnet eller av den vars moderskap har fastställts genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

— —

37 §

Dödsfalls inverkan på rätten att väcka talan och på svarandens utövande av talan

— —

Om den vars moderskap har fastställts genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har avlidit, ska hennes rättsinnehavare stämmas in såsom svarande. Om den mor som har fött barnet har avlidit, stäms hennes rättsinnehavare inte in såsom svarande.

38 §

Frist för väckande av talan

Den mor som har fött barnet och den vars moderskap har fastställts genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska väcka talan om upphävande av moderskap inom två år från det att moderskapet fastställdes.

Talan kan prövas även om den har väckts efter fristens utgång, om den som är kärande enligt 1 mom. har haft laga hinder eller anför något annat synnerligen vägande skäl till att talan inte har väckts tidigare. Talan ska dock lämnas utan prövning, om talan inte väcks omedelbart när det inte längre finns något skäl att avstå från att väcka talan.

Om den vars moderskap har fastställts genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har avlidit utan att ha förlorat sin talerätt, har den efterlevande maken samt var och en som vid sidan av barnet eller efter barnet är den avlidnas närmaste arvinge rätt att väcka

talan inom ett år från dödsfallet eller, om den avlidna skulle ha haft längre tid att väcka talan till sitt förfogande, inom den tiden.

52 §

Tillämpning av lagen i vissa fall

Har ett barn enligt denna lag två mödrar ska vid tillämpning av 2 och 6 a § i lagen om hemkommun(201/1994) på den mor som fött barnet tillämpas vad som i nämnda paragrafer föreskrivs om mor och på den mor som avses i 3 § 1 mom. i denna lag tillämpas vad som i nämnda paragrafer föreskrivs om far.

53 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas vid behov närmare bestämmelser om
1) tillvägagångssättet hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata när moderskapet har fastställts genom beslut av myndigheten i fråga,

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Helsingfors den 29 november 2019

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommun- och ägarstyrningsminister Sirpa Paatero